

1876 година въ Лондонъ на Английски и въ Парижъ на Френски езикъ, за която по-послѣ обширно ще говоримъ, стои дума по дума и слѣднето: „По врѣме биткитѣ съ Али паша и въ Гръцкото въстание Кимариотитѣ и Сулиотитѣ дадоха нѣколко отъ най-добритѣ ратници и най-отбрани вожди на Гръцкото въстание, каквито сж Бочарисъ, Цавеласъ, Дракосъ. На погръченитѣ (!) острови Хидра и Специя, Гръция трѣбва да благодари за своя Михаулисъ, Цамадосъ, Томбазий и за мнозина други морски юнаци.“

Слѣдователно, когато покрай другото се вземе прѣдъ видъ и само това, което Гръцкитѣ писатели признаватъ, тогазъ зеръ немаме право да се попитаме: да ли това въстание дѣйствително е било Гръцко? И кой може при тия очевидни факти да ни гарантира, че съ това, гдѣто туй въстание е нарѣчено Гръцко, не е направено най-грозно злодѣяние въ историята? Мигаръ може да бжде въстанието Гръцко, когато почти всичкитѣ жители и на континента и на ближнитѣ острови сж Арбанаси и когато първитѣ юнаци и по сухо и по море сж биле чисти Арбанаси? — Сиромаситѣ Арбанаси! Какъ Елинофилитѣ съ Гръцкитѣ емигранти грозно сж ги оплѣбили, защото, не само земята, която тѣ съ юнашката си кръвъ сж освободили отъ Турцитѣ, сж я прѣдали на Гръцитѣ, което е трѣбвало да прѣнесатъ, нъ и тѣхното славно въстание сж нарѣкли Гръцко! „Отъ Хидра и Специя“, казва Фалмерайеръ, който е и съврѣменникъ на това въстание, „е зависила сѣдбата на въстанието отъ 1821 година. Въ Хидра се е намирала подвижната сила и душата на тѣзи велика драма. Поради това въстанието е чисто Шкипетарско, а не Елинско; защото всичкитѣ, въ сжщностъ юнашки дѣла, които сж имали рѣшающе влияние върху борбата, сж извършили Шкипетаритѣ. Всекому днесъ е познато, че юнашката катастрофа въ Мисолунги и рѣшителността и постоянството на Хидранскитѣ моряци, сж двѣ най-свѣтли точки въ въстанието и въ сжщото врѣме сж биле котва спасения на Гръция. Слухътъ за тия два факта е сътрѣсълъ Европа и събудилъ срдцата и на самитѣ владѣтели; но тия два факта сж съвѣмъ, исключительно и единно дѣла на Шкипетаритѣ, Сулиотитѣ и Хидранитѣ“.

Слѣдователно, възстанието въ Гръция, което е избухнало въ 1821 година, което Елинофилитѣ въ Европа, излъгани отъ Гръцката емиграция, сж нарекли Гръцко, и на